

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № <u>853-08-43</u>
Дата <u>06 / 12</u> 2018 г.

за първо гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 802-01-53, внесен от Министерски съвет на 20.11.2018 г.

1551
Vsz

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 5 декември 2018 г., разгледа и обсъди Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 802-01-53, внесен от Министерски съвет.

В заседанието участваха госпожа Росица Велкова, заместник - министър на финансите, госпожа Надя Даскалова, държавен експерт в Дирекция „Регулация на финансовите пазари“ в Министерство на финансите, госпожа Диана Йорданова, заместник – председател на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Осигурителен надзор“, Никола Абаджиев, председател на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, изпълнителни директори на дружествата за пенсионноосигурителни дружества и др.

Законопроектът беше представен от заместник - министър Росица Велкова.

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване се предлагат промени, свързани с необходимостта от въвеждане на Директива 2016/2341 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване в националното ни законодателство. Предлаганите изменения са в следните основни насоки:

На първо място, следва да се отбележи, че Директива 2016/2341 е минимум хармонизираща директива, с оглед на факта, че пенсионните системи в държавите членки се различават значително и съответно, директивата съдържа изисквания, които да позволят на всяка държава-членка да ги съобрази със спецификите на пенсионната си система.

Осигуряването по професионални схеми в България е на доброволен принцип, за разлика от множество други държави-членки, където участието в такива схеми е задължително. В България професионалните схеми се управляват от пенсионноосигурителните дружества във фонд за допълнително доброволен пенсионно

осигуряване по професионални схеми, оперират на капиталовопокривен принцип, с дефинирани вноски и не покриват био метричен риск.

При транспонирането на директивата, с предложените изменения в Кодекса за социално осигуряване са отчетени тези специфики, както и приетите през 2017 г. изменения, с които бяха въведени изисквания по отношение на системата на управление на пенсионноосигурителните дружества. С оглед на това, с настоящия проект не се въвеждат съществени изисквания относно дейността на пенсионноосигурителните дружества, а се доразписват някои текстове, необходими с оглед цялостно и пълно въвеждане на директивата.

Законопроектът предлага цялостна регламентация на изискванията към възлагането на дейности на външни изпълнители, като не се допуска това по отношение на управлението на инвестициите на пенсионните фондове и осъществяване на ключови функции, предвид принципното им значение за дейността на дружеството и фондовете и високите изисквания към тях. Този последователен подход се основава на факта, че пенсионноосигурителните дружества са дружества с изключителен предмет на дейност и не следва да делегират основни за дружеството дейности на външни изпълнители.

Също така, в съответствие с изискванията на Директива 2016/2341 са предложени промени в режима на инвестиране на средствата на фондовете по професионални схеми. Въведени са принципни изисквания за отчитане на дългосрочните интереси на осигурените лица и пенсионерите, както и възможност за отчитане на екологичните, социални и управленски фактори при инвестирането. Освен това се предвижда възможност за инвестиране на средствата в акции и облигации, които се търгуват на многостранна система за търговия и на организирана система за търговия, като във връзка с това се урежда и количествено ограничение за експозицията към инструменти, които са приети само на посочените места за търговия, с оглед управление на ликвидния риск.

Със законопроекта се регламентира прехвърлянето на професионална схема или част от нея от един в друг фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми, както и от и към чуждестранни институции за професионално пенсионно осигуряване. Прехвърлянето на професионална схема, съответно - на част от нея, се извършва след издаване на предварително одобрение за това от компетентния надзорен орган, в съответствие с разпоредбите на директивата и с цел защита на правата и интересите на осигурените лица и пенсионерите. Предложени са и изменения във връзка с уеднаквяване на режима на предлагане на услуги от страна на институциите за професионално пенсионно осигуряване в страната и в другите държави членки на ЕС.

В съответствие с изискванията на Директива 2016/2341 е регламентиран процеса на надзорен преглед. На законово ниво се закрепва принципното изискване за осъществяване на надзор, основан на риска, и се въвежда извършването на стрес-тестове, което способства за оптимално разпределение на надзорните ресурси и

навременно установяване на потенциални проблеми в сектора на допълнителното пенсионно осигуряване. Спазването на предвидените със законопроекта изисквания ще бъде контролирано от Комисията за финансов надзор, чиито правомощия са развити с него.

Направени са промени и в Закона за Комисията за финансов надзор във връзка с професионалната тайна, като съобразно Директива 2016/2341 се дава възможност за разкриване на такава на Европейския парламент при осъществяване на неговото право на разследване.

В предварителна оценка на въздействието на предлагания законопроект е записано, че чрез въвеждането на Директивата ще се постигне:

- подобряване на възможностите за трансгранично предлагане на услугите на институциите за професионално пенсионно осигуряване посредством даване на възможност за прехвърляне на професионална схема или част от нея за управление на институциите за професионално пенсионно осигуряване в друга държава членка;

- повишаване изискванията към дейността на институциите за професионално пенсионно осигуряване и повишаване на нивото на защита на осигурените лица и пенсионерите;

- подобряване информираността на осигурените лица и пенсионерите, напр. чрез предоставяне на информация за прогнозния размер на пенсионните плащания;

- усъвършенстване на надзора над институциите за професионално пенсионно осигуряване, например посредством въвеждане на възможност за осъществяване на стрес-тестове.

Към законопроекта е приложена справка от Министерството на правосъдието, от която е видно, че съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, относно съответствието на законопроекта с Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС) и с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на ЕКЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

Разглеждания законопроект е бил обсъден на 30 октомври 2018 г. от Комисията по осигурителни отношения към Националния съвет за тристранно сътрудничество и на 31 октомври 2018 г. от Националния съвет за тристранно сътрудничество. И двата органа са подкрепили с единодушие законопроекта.

В Комисията бяха получени становища на Комисията за финансов надзор и Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване.

В проведената дискусия взеха участие госпожа Даниела Петкова от името на БАДДПО и в качеството си на изпълнителен директор на ПОД „Доверие“, госпожа Диана Йорданова, като представител управление „Осигурителен надзор“ в Комисията

за финансов надзор и заместник – министър Росица Велкова от името на вносителят на законопроекта. Госпожа Петкова зададе следните въпроси: Защо изискванията на директивата се въвеждат за всички фондове, а не само за доброволния пенсионен фонд по професионални схеми ?; Защо се правят „Промени върху промените“ след като последните промени, приети през 2017 г. влизат в сила през ноември 2018г. ?; Защо липсва уредба на фазата на изплащане с този законопроект?

На първия въпрос госпожа Росица Велкова отговори, че българските пенсионни фондове нямат самостоятелна правосубектност и задължително се създават и управляват от лицензирани пенсионноосигурителни дружества. Поради това, някои от изискванията на директивата са приложими на ниво пенсионноосигурително дружество, тъй като се отнасят до системата за управление на дружеството, а не на ниво фонд (това са общи изисквания към управлението, политиката за възнагражденията, ключови функции и изисквания към тях, собствена оценка на риска, възлагане на дейности на външни изпълнители). В резултат на това, предвидените изменения засягат цялостната дейност на дружеството, което управлява, както доброволни, така и задължителни пенсионни фондове.

На ниво фонд са въведени само тези изисквания, които са приложими към самата пенсионна схема като прехвърляне на професионална схема или част от нея, правилата за инвестиране и изискванията към информацията, която трябва да се предоставя на осигурените лица и пенсионерите.

В случаите, в които изискванията могат да бъдат приложени на ниво фонд се предлага те да бъдат въведени само за фондовете по професионални схеми.

При подготовката на законопроекта са взети предвид въведените през 2017 г. изисквания за системата на управление на пенсионноосигурителните дружества, както и специфичните особености на българския модел на допълнително пенсионно осигуряване.

На втория въпрос беше отговорено, че измененията, предложени със законопроекта, са свързани единствено с транспониране на директивата и отчитат вече направените промени, които предстоят да влязат в сила. Срокът за съобразяване на дейността на поднадзорните лица с новите изисквания е съобразен със срока за привеждане в съответствие със ЗИД на КСО, приет през 2017 г.

На третия въпрос беше отговорено от госпожа Диана Йорданова, която заяви, че Директивата следва да се прилага от 13 януари 2019 г., вследствие на което законопроектът трябва да бъде приет във възможно най-кратки срокове. Измененията, които се предлагат не са свързани с частта „изплащане на пенсии“.

В дискусиата бяха обсъдени и въпросите, свързани със стрес тестовете, които ще провеждат пенсионноосигурителните дружества, както и дали ще бъдат повишени таксите на дружествата за провеждането им и за чия сметка ще бъдат извършваните разходи.

Народните представители подкрепиха законопроекта, с разбирането, че с него се доразвиват изискванията към: системата за управление на пенсионноосигурителните дружества; осъществяването на ключовите функции по управление на риска, вътрешен одит и актюерска дейност, и по-конкретно актюерската функция; и собствената оценка на риска, която обхваща всички основни рискове в дейността на дружеството и управляваните от него фондове. Със законопроекта се въвежда по подходящ начин в българското законодателство изискванията на Директива 2016/2341, с което България изпълнява ангажиментите си като държава-членка на Европейския съюз.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати:
16 гласа „за“, без гласове „против“ и „въздържал се“ ,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване
Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 802-01-53, внесен от Министерски съвет на 20.11.2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ